

Sygn. akt VI GC 351/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marta Zalewska

Protokolant: Agnieszka Kozłowska

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2018 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) spółka z o.o. sp. komandytowa z/s K.

przeciwko: J. C.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej J. C. na rzecz powódki (...) spółka z o.o. sp. komandytowa z/s K. kwotę 2.050,14 euro (dwa tysiące pięćdziesiąt, 14/100 euro) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 8 stycznia 2018r. do dnia zapłaty

II. zasądza od pozwanej na rzecz powódki ustawowe odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 2.386,59 euro od dnia 21 grudnia 2017r. do dnia 29 grudnia 2017r.

III. zasądza od pozwanej rzecz powódki kwotę 340zł (trzysta czterdzieści złotych) z odsetkami ustawowymi od kwot:

- 170zł od dnia 8 stycznia 2018r. do dnia zapłaty

-170zł od dnia 21 grudnia 2017r. do dnia zapłaty

IV. umarza postępowanie co do kwoty 15.379,83 euro z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych

V. w pozostałej części oddala powództwo

VI. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 4.510zł (cztery tysiące pięćset dziesięć złotych) tytułem kosztów procesu

VII. zarządza zwrot powódce (...) spółka z o.o. sp. komandytowa z/s K. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwoty 1.626,50zł (tysiąc sześćset dwadzieścia sześć złotych, 50/100) tytułem połowy opłaty od cofniętej części pozwu

VIII. zarządza zwrot pozwanej J. C. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwoty 2.961,12zł (dwa tysiące dziewięćset sześćdziesiąt jeden złotych, 12/100) tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki.

Sygn. akt VI GC 351/17

Uzasadnienie wyroku z dnia 19.10.2018r.

Powód (...)T. Sp z o.o. sp.k. w K. wniósł o zapłatę od pozwanej J. C. kwot wskazanych szczegółowo w pozwie w walucie euro z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od poszczególnych kwot oraz równowartości 40 euro w tych transakcjach z tytułu wynagrodzenia za wykonanie 7 przewozów towarów z Chorwacji do Finlandii. W dalszej części uzasadnienia wskazał na niezasadność obciążenia go przez pozwaną karami umownymi z tytułu niedozwolonego przeładunku towarów i rzekomych brakach w dokumentacji przewozowej bez określenia, na czym miałyby polegać rzekoma szkoda związana z powyższymi w sytuacji, gdy nie wpływało to na ocenę, że transport został prawidłowo wykonany (dostarczono towar). Zakwestionował prawo pozwanej do potrącenia powyższych należności, w tym z tytułu odszkodowania na kwotę 17.150 euro, które to wierzytelności obiektywnie nie istnieją, czy też wynikają z klauzuli umownej objętej sankcją nieważności. Uzasadnił, iż wynagrodzenie za każdy z przewozów z uwagi na brak płatności w terminie pierwotnie uzgodnionym podwyższyło cenę do kwoty 2952 euro, a wpłatę w wysokości 1119,26 euro z dnia 19.10.2017r. powód zaliczył na poczet najdawniej wymagalnej faktury nr (...). Zarzucił, iż pozwana nie przedłożyła żadnego dowodu na potwierdzenie szkody i jej wysokości. Nie można więc skutecznie potrącić wierzytelności nieistniejącej. Powołał się na przepis art. 41 Konwencji CMR. Zarzucił też, iż objęte potrąceniem rzekome należności pozwanej nie były wymagalne w myśl art. 455 kc.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Powołując się na treść zleceń przewozowych wskazała na przysługujące jej wierzytelności z tytułu kar umownych za zastrzeżony zakaz przeładunku towaru w wysokości 200 euro, zakaz podzlecenia przewozu w wysokości 200zł. Wskazała na umówione wynagrodzenie w wysokości 2863,44 euro i umówiony termin płatności: 5 dni. Uzasadniła naliczenie kary umownej w wysokości 25 euro zgodnie z pkt 6 zleceń transportowych za brak przedłożenia dokumentów przewozowych oraz po 150 euro za opóźnienie w odbiorze towaru do przewozu, jak i w dostawie towaru za każdą rozpoczętą dobę opóźnienia. Mimo zakazów powód odsprzedał wszystkie zlecenia, w trakcie transportu dokonał przeładunku, jak również nie dostarczył dokumentów towarzyszących przesyłce. Powołała się na konkretne numery not obciążeniowych oraz oświadczenia o potrąceniu załączone do pozwu. Wskazała również na poniesioną przez nią szkodę w wysokości 17.150 euro z tytułu obciążenia jej przez klienta karą umowną za niedostarczenie dokumentów towarzyszących klientowi, tzw. shipping list, których brak uniemożliwił mu rozliczenie podatku VAT, podatku dochodowego oraz wprowadzenie towaru na rynek i z tego tytułu pozwana do dnia dzisiejszego nie otrzymała płatności w pełnej wysokości. Wskazała, iż maksymalna kwota odszkodowania wyliczona zgodnie z art. 23 CMR, koresponduje z wartością towarów i jest kilkakrotnie wyższa niż nałożone kary umowne. Uzasadniła też, iż zgodnie ze zleceniami z uwagi na brak dostarczenia dokumentów towarzyszących, termin płatności nie rozpoczął biegu i pozwana nie pozostaje w opóźnieniu w zapłacie wynagrodzenia. Wskazała również, iż wypełniając obowiązki powoda uzyskała na chwilę obecną dokumenty towarzyszące przesyłce odnośnie trzech zleceń transportowych, dzięki czemu rozpoczęły bieg terminy płatności w fakturach wystawionych dla klienta i spodziewa się ich płatności w tym zakresie. Na tej podstawie dokonała częściowej płatności w dniu 15.12.2017r. w wysokości 5.657,04 euro. Uzasadniła, iż do zapłaty pozostała jedynie kwota 8.415,96 euro, na chwilę obecną niewymagalna z uwagi na brak dokumentów towarzyszących.

Pismem z dnia 4.01.2018r. (k. 198) powód częściowo cofnął pozew w związku z dokonaniem płatności w kwocie 16.073 euro w drodze 3 przelewów: 5.657,04 euro w dniu 18.12.2017r., 2933,28 euro w dniu 29.12.2017r. i 7482,68euro w dniu 2.01.2018r. a ostatecznie na ostatniej rozprawie pełnomocnik powoda na pytanie Przewodniczącej oświadczył o możliwości zaliczenia tych wpłat na poczet należności głównych i według wskazówki pozwanej na poczet najdawniej wymagalnych wierzytelności. W konsekwencji sąd z uwagi na własne ustalenia co do zasadności i wysokości należności wzajemnych pozwanej pominął sposób zaliczenia tych wpłat zaprezentowany w niniejszym piśmie procesowym.

W odpowiedzi na pismo pozwanej powód podtrzymał żądanie pozwu w pozostałym zakresie, a dodatkowo wniósł o zmiarkowanie kar umownych ze względu na brak szkody po stronie pozwanej, jak i wykonanie w całości zobowiązania przez powódkę. Uzasadnił, iż towar został dostarczony bez żadnych uszkodzeń. Wystawienie faktury przez kontrahenta pozwanej nie oznacza, iż szkoda wystąpiła. Przywołał orzecznictwo sądów powszechnych odnośnie

zarzutu niedopuszczalności zastrzeżenia kar umownych wedle art. 41 Konwencji CMR. Zarzucił, iż pozwana nie wykazała odpowiedzialności odszkodowawczej kwotowo za rzekome zagubienie shipping list. (pismo k. 214-221).

W dalszym toku sprawy strony składały kolejne pisma procesowe wraz z nowymi wnioskami dowodowymi dokonując stosownych rozliczeń wpłat, w tym kwoty 80 euro w dniu 3.01.2018r. (pismo procesowe pozwanej k. 223-225, k. 274-275, pismo powódki k. 349-351 i k.357-360, pismo pozwanej z wnioskami dowodowymi k. 373-374, k.401, k.490, k. 596).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 3.07.2017r. strony nawiązały kontakt na giełdzie transportowej (...). Pozwana J. C. zaoferowała transport na trasie Chorwacja – Finlandia. Strony negocjowały za pośrednictwem tej giełdy zasady płatności oraz cenę. Ostatecznie uzgodniły podesłanie zleceń. Pozwana wystawiła na piśmie zlecenie przewozowe w dniu 3.07.2017r. nr (...) wskazując datę załadunku: 5.07.2017r. oraz miejsce załadunku: adres chorwacki, datę rozładunku: 10.07.2017r. i miejsce rozładunku: adres w Finlandii, przedmiot przewozu oraz wynagrodzenie netto : 2.328 euro + 23% VAT i termin płatności 5 dni w formie przelewu. Zgodnie z treścią zlecenia termin płatności liczony był od daty otrzymania faktury wraz z CMR i dokumentami towarzyszącymi przesyłanymi na adres pozwanej. Do faktury należało dołączyć podpisane zlecenie pod rygorem odesłania faktury bez księgowania. Faktura miała być przesłana do pozwanej w terminie 14 dni od daty sprzedaży. Przesłanie dokumentów po upływie tego terminu powodowało wydłużenie terminu płatności do 90 dni. Dostarczenie dokumentów po upływie 30 dni od daty rozładunku skutkowało wydłużeniem terminu płatności do 120 dni oraz nałożeniem kary umownej w wysokości 25 euro. Kierowca był zobowiązany sprawdzić zgodność towaru z dokumentami oraz informować o wszelkich niezgodnościach. Za niedotrzymanie terminów odbioru towarów oraz dostawy towaru zastrzeżono karę umowną 150 euro za każdą rozpoczętą dobę, do wysokości poniesionych szkód. Za złamanie zakazu przeładunku groziła kara umowna w wysokości 200 euro. Wprowadzono zakaz zlecenia przewozu podwykonawcom ze skutkiem nałożenia kary umownej w wysokości 200zł. Wszelkie kary umowne miały być potrącane z kwot wynikających z faktur sprzedaży zleceniobiorcy. Analogicznej treści zlecenia ze wskazanymi kalendarzowo terminami odbioru i dostawy towaru zostały wystawione i przesłane przez pozwaną powodowi w dniu 4.07.2017r. nr 251, 11.07.2017r. nr 261, 4.07.2017r. nr 252, 11.07.2017r. nr 263, 3.07.2017r. nr 250, 11.07.2017r. nr 260, 3.07.2017r. nr 249. Powyższe zlecenia zostały zaakceptowane w zakresie ich warunków przez stronę powodową poprzez złożenie podpisu na każdym z nich (dowód: zlecenia przewozowe k. 146 – 159, wydruk z giełdy archiwum rozmowy k. 55-58, zeznania pozwanej k.611/2)

Odnosnie zlecenia nr 249: Dostawa towaru winna nastąpić w dniu 10.07., a nastąpiła w dniu 14.07.2017r. Z tego tytułu pozwana wystawiła powodowi notę obciążeniową nr (...) w dniu 4.12.2017r. na kwotę 600 euro. Ponadto doszło do podzlecenia przewozu przez powoda na trasie, za co pozwana wystawiła notę obciążeniową nr (...) w dniu 12.10.2017r. na kwotę 200zł. Powód nie dostarczył również pozwanej dokumentu towarzyszącego podróży: shipping list o nr. 132, jak również doszło do przeładunku towaru na trasie w G., za co pozwana w dniu 12.10.2017r. wystawiła notę obciążeniową w łącznej wysokości 225 euro. (dowód: CMR nr (...), shipping list nr (...), noty obciążeniowe nr 104, (...) k. 280- 285, zeznania pozwanej k. 611/2) W dniu 21.07.2017r. powód wystawił pozwanej FV nr (...)na kwotę 2.863,44 euro z terminem płatności : 25.09.2017r. (dowód: FV k. 25)

Odnosnie zlecenia nr 250: Powód opóźnił się o 2 doby w dostawie towaru (termin umowny 11.07., dostawa 14.07.17r., za co pozwana obciążyła go notą nr (...))z dnia 4.12.2017r. na kwotę 300 euro. Powód nie przedłożył pozwanej shipping list, ponadto dokonano na trasie przeładunku towaru w G., za co pozwana obciążyła powoda notą nr (...) z dnia 12.10.2017r. na kwotę 225 euro. Powód podzlecił ten przewóz firmie (...), za co pozwana obciążyła powoda notą nr 85 z dnia 12.10.2017r. na kwotę 200zł (dowody: CMR, noty , shipping list nr 131 k. 290 – 295). Za wykonany przewóz powód w dniu 26.07.2017r. wystawił na pozwaną FV nr 158 na kwotę 2863,44 euro z terminem płatności: 31.07.2017r. (dowód: FV k. 47)

Odnosnie zlecenia nr 251: Powód opóźnił się w rozładunku towaru: do rozładunku doszło 14.07.2017r. zamiast w terminie wskazanym w zleceniu: 10.07.2017r. Z tego tytułu pozwana wystawiła powodowi notę obciążeniową nr

(...)w dniu 4.12.2017r. za czterodniowe spóźnienie w wysokości 600 euro. Powód podzlecił wykonanie tego przewozu na podwykonawcę sp.j. K., na co w dniu 12.10.2017r. pozwana wystawiła notę obciążeniową nr (...) na kwotę 200zł. Powód spóźnił się z załadunkiem towaru do przewozu (termin umowy 5.07, załadunek faktyczny 6.07.17r., za co pozwana obciążyła powoda notą obciążeniową nr (...) z daty 4.12.2017r. na kwotę 150 euro. Powód nie dostarczył dokumentu przewozowego, jak również dokonał przeładunku towaru na trasie w G., za co pozwana obciążyła powoda notą obciążeniową nr (...) na kwotę 225 euro łącznie (dowód: CMR nr (...), shipping list nr (...), nota obciążeniowa nr (...) k. 300-306, zlecenie transportowe J. do firmy (...) sp.j. zlecenie dla przewoźnika (...) do J. z dnia 4.07.2017r., CMR nr (...) na druku firmowym K., FV wystawione przez J. na powoda w dniu 31.07.2017r. k. 564-569, pismo K. sp.j. z dnia 24.09.2018r. wraz z załącznikami w postaci maila od powoda z dnia 7.07.2017r. k. 589-590, zeznania św. A. K. k. 612/2). W dniu 26.07.2017r. powód wystawił pozwanej FV nr 159 na kwotę 2.863,44 euro z terminem płatności: 31.07.2017r. (dowód: FV k. 29)

Odnosnie zlecenia nr 252: Powód opóźnił się w rozładunku towaru o 4 doby (termin umowy 10.07., faktyczna dostawa 14.07, za co pozwana wystawiła powodowi notę obciążeniową nr (...)na kwotę 600 euro w dniu 4.12.2017r. Ponadto powód podzlecił wykonanie przewozu firmie (...), za co pozwana wystawił powodowi notę obciążeniową w dniu 12.10.2017r. nr 88 na kwotę 200zł, doszło również na trasie do przeładunku towaru, za co pozwana obciążyła powoda notą obciążeniową nr 100 wystawioną w dniu 4.12.2017r. na kwotę 200 euro. Ponadto powód nie dostarczył pozwanej dokumentu przewozowego shipping list nr (...), za co pozwana obciążyła powoda notą nr (...) z dnia 12.10.2017r. na kwotę 25 euro. (dowód: CMR, shipping list nr (...), noty obciążeniowe k. 310-316, zlecenie transportowe J. k. 570- 571, CMR podpisany przez przewoźnika J. k. 572, mail z dnia 7.07.2017r. od powoda k. 573, zlecenie od powoda do J. z dnia 4.07.2017r. k. 574-575 i faktura wystawiona przez J. w dniu 19.07.2017r. k. 576). W dniu 24.07.2017r. powód z tytułu wykonanego przewozu wystawił pozwanej FV nr (...) na kwotę 2.863,44 euro z terminem płatności: 22.09.2017r. (dowód: FV k. 39).

Odnosnie zlecenia nr 260: Powód opóźnił się o 2 doby z rozładunkiem towaru (termin umowy 18.07, faktyczna dostawa 20.07.17r.), za co pozwana obciążyła go notą obciążeniową nr (...) w dniu 4.12.2017r. na kwotę 300 euro. Powód nie dostarczył pozwanej invoice oraz shipping list oraz dokonał przeładunku towaru na trasie, w G., za co pozwana obciążyła powoda notą obciążeniową nr (...) z daty 12.10.2017r. na kwotę łącznie 225 euro. Powód podzlecił ten przewóz firmie (...), cv za co pozwana obciążyła go notą obciążeniową nr (...) z dnia 12.10.2017r. na kwotę 200zł (dowód: CMR nr (...), invoice nr (...), shipping list nr (...) noty (...) k. 320-326, pismo (...) K. sp.j. wraz z załącznikami w postaci zlecenia powoda do (...) K. z dnia 11.07.2017r., CMR podpisany przez przewoźnika (...) K. sp.j. FV wystawiona przez (...) K. na powoda z dnia 13.07.2017r. k. 582 - 586). Powód w dniu 31.07.2017r. z tytułu wykonanego przewozu wystawił pozwanej FV nr (...)na kwotę 2863,44 euro z terminem płatności: 5.08.2017r. (dowód: FV k. 54).

Odnosnie zlecenia nr 261: Powód spóźnił się o 3 dni z rozładunkiem towaru, za co pozwana obciążyła powoda notą nr (...)z dnia 4.12.2017r. na kwotę 450 euro. Powód nie przesłał pozwanej invoice oraz shipping list, jak również dokonał przeładunku towaru, za co pozwana obciążyła powoda notą obciążeniową nr (...)z dnia 12.10.2017r. na kwotę 225 euro. Ponieważ powód podzlecił wykonanie usługi (...), pozwana obciążyła powoda notą obciążeniową nr (...) z dnia 12.10.2017r. na kwotę 200zł (dowód: w/w dokumenty oraz CMR nr (...) k. 331- 337, zlecenie powoda do A. K. z dnia 11.07.2017r. k. 377-378, CMR podpisany przez przewoźnika A. K. k. 379 i 379a, mail powoda dotyczący rozładunku towaru z dnia 13.07.2017r. k. 380, zeznania świadka A. K. k. 611). W dniu 31.07.2017r. za wykony przewóz powód wystawił pozwanej FV nr (...)na kwotę 2863,44 euro z terminem płatności: 5.08.2017r. (dowód: FV k. 33)

Odnosnie zlecenia nr 263: Powód opóźnił się o 1 dobę w dostawie towaru (termin umowy 19.07., faktyczna dostawa 20.07.17r.), za co pozwana obciążyła powoda notą nr (...) z dnia 4.12.2017r. na kwotę 150 euro. Ponadto powód nie dostarczył pozwanej shipping list oraz invoice, za co pozwana obciążyła powoda notą nr (...) z dnia 12.10.2017r. na kwotę 25 euro. Powód podzlecił wykonanie tego przewozu firmie (...), za co pozwana obciążyła powoda notą nr (...) na kwotę 200zł. (dowody: CMR nr (...), invoice nr (...), shipping list nr (...), noty obciążeniowe k. 341-347, zlecenie powoda do W. z dnia 11.07.2017r. k. 523, CMR ze wskazaniem w nim odbiorcy: (...) Centrum (...) w G. k. 522, rozmowa

podwykonawcy z K. P. na giełdzie k. 524-525). W dniu 31.07.2017r. powód wystawił pozwanej FV nr (...) z tytułu wykonanego przewozu na kwotę 2863,44 euro z terminem płatności: 5.08.2017r.

W dniu 30.09.2017r. powód wystawił na pozwaną ffv korekty do w/w faktur na kwoty wynagrodzenia : 2952 euro brutto (dowód: fv korekty k. 98-104), uzasadniając upływ terminu płatności 5dni, upoważniającego do tzw. skonta.

Zlecający przewóz: D. w Chorwacji wystawił na pozwaną rachunek invoice nr (...), obciążając ją kwotą 17.150 euro w dniu 13.10.2017r. z tytułu niedostarczenia shipping list w ilości 7 sztuk (po 2.450 euro za każde zlecenie) (dowód: invoice wraz z tłumaczeniem k. 254, mail wraz z tłumaczeniem z dnia 9.08.2017r. k. 254-255). W dniu 17.10.2017r. pozwana wystawiła dokument: Kompensata nr 1 na kwotę: 17.150euro tytułem noty obciążeniowej nr (...), którą oświadczyła powodowi o skompensowaniu tej kwoty z wierzytelnościami powoda z FV nr (...). (dowód: dokument kompensaty nr1 k. 94). Mailem z dnia 15.01.2018r. D. potwierdził pozwanej otrzymanie zagubionych shipping list. Powyższe dokumenty były potrzebne klientowi do rozliczenia podatkowego, wprowadzenia towaru na rynek wspólnotowy, a do momentu otrzymania tych dokumentów pozwana nie otrzymała od tego kontrahenta zapłaty wynagrodzenia za przewozy (dowód: mail wraz z tłumaczeniem k. 259, zeznania pozwanej k. 611-612). Ostatecznie pozwana w związku z pozyskaniem samodzielnie dokumentów towarzyszących przewozowi nie dochodziła w niniejszym procesie tej należności na kwotę 17.150 euro objętej w/w potrąceniem (zeznania pozwanej k. 611/2).

W dniu 18.10.2017r. pozwana obciążyła powoda kompensatą nr 2 z tytułu w/w not nr(...)z wierzytelnościami powoda z FV nr (...) (dokument kompensaty nr 2 k. 95).

W dniu 19.10.2017r. pozwana dokonała zapłaty kwoty 1119,25 euro, bez wskazania tytułu zapłaty (dowód: potwierdzenie przelewu k. 96).

W dniu 15.12.2017r. pozwana pozyskała własnym staraniem (otrzymała od nadawcy i jej kierowca potwierdził w Finlandii u odbiorcy invoice nr (...), (...) i (...) oraz shipping list do nich nr (...) (dotyczą fv nr (...)

Na tej podstawie w dniu 18.12.2017r. dokonała zapłaty w wysokości 5.657,04 euro wskazując jako tytuł zapłaty kwoty netto na poczet w/w faktur (dowód: potwierdzenie przelewu k. 188, pismo pozwanej do powódki z dnia 15.12.2017r. k. 179, potwierdzenie przelewu z datą wpływu na rachunek powoda: 18.12.2017r. k. 206, zeznania pozwanej k. 611-612).

W dniu 29.12.2017r. pozwana po otrzymaniu duplikatów w/w fv , które wcześniej zwróciła powodowi z uwagi na brak podstaw do ich zaksięgowania z uwagi na niedołączenie do nich shipping list, dokonała zapłaty kwoty 2.933,28 euro na poczet FV nr (...) (dowód: potwierdzenie otrzymania tej kwoty w drodze przelewu k. 207, zeznania pozwanej k. 611/2, pismo pozwanej: informacja z dnia 3.01.18r. k. 240).

W dniu 2.01.2018r. pozwana dokonała na rzecz powoda zapłaty kwoty 7.482,68 euro na poczet FV nr (...), bowiem w tym dniu pozyskała w analogiczny sposób, jak poprzednio, kolejne brakujące shipping list: nr 131 do zl. Nr(...). W dniu 3.01.2018r. pozwana wystawiła dokument kompensaty: kompensata nr (...), przedstawiając do potrącenia kwoty wynikające z not obciążeniowych nr (...) na łączną kwotę 3.350 euro z fakturami powoda nr (...) na łączną kwotę 8828,79 euro. (dowód: pismo pozwanej : informacja nr 2 z dnia 3.01.2018r. k. 240 i shipping list nr (...) k. 241-242, kompensata nr(...) z dnia 3.01.2018r. k. 243, zeznania pozwanej k. 611/2-612, potwierdzenie realizacji przelewu k. 208,).

W dniu 3.01.2018r. pozwana dokonała zapłaty kwoty 80 euro na poczet jej zadłużenia, nie wskazując w poleceniu przelewu tytułu zapłaty (polecenie przelewu k. 267).

Sąd dał wiarę w/w dowodom z dokumentów, które korespondowały z zeznaniami świadków i zeznaniami pozwanej na okoliczność przeładunku towaru na trasie w G., na co w sposób wiarygodny zeznał świadek G. N.: pracownik (...) Centrum Logistyki w G., gdzie znajdował się magazyn towarów powoda i gdzie były składowane i przeładowywane te towary (k. 612/2-613). O przeładunku towaru oraz podzleceniu wszystkich 7 zleceń świadczą także zeznania świadka A. K. (2) (k. 612), A. K. (3) (k. 611), świadka A. S. (k. 610) , jak również dokumenty podzleceń transportowych

wraz CMR-ami, przedłożone do sprawy zarówno przez pozwaną jak i przez podprzewoźników oraz CMRy główne, na których figurują podprzewoźnicy. Daty odbioru towaru do przewozu oraz daty faktycznych dostaw wynikają zarówno z treści fv powoda, jak i treści CMR, zatem opóźnienia i ich czasokresy, wskazane w notach obciążeniowych nie budzą wątpliwości. Odnośnie faktu spornego, iż przewozom towarzyszyły S. listy i invoice sąd uznał ten fakt za udowodniony na podstawie treści listów CMR, w których był wpisany konkretny dokument jako towarzyszący przewozowi oraz zeznań św. M. K., kierowcy pozwanej, który wykonywał analogiczny transport. Zważyć należy, iż zgodnie z umowami zlecenia transportowego przewoźnik był zobowiązany sprawdzić przy przyjęciu towaru do przewozu, czy są dokumenty przewozowe, skoro nie zgłaszał w tym zakresie żadnych zarzutów, przyjęcie należało w ślad za treścią CMR, iż dokumenty te towarzyszyły wszystkim 7 przewozom, a powód nie udowodnił w tym procesie w myśl art. 6kc, że te dokumenty dostarczył pozwanej, zresztą nawet tego nie twierdził. Zarzucał jedynie, iż przewoźnik nie otrzymał przy przewozie tych dokumentów. Świadkowie strony powodowej, zawnioskowani na te okoliczności, nie potwierdzili jednak jej, ich zeznania nic do sprawy nie wniosły, a powód nie stawiał się na rozprawę celem złożenia zeznań, co skutkowało ich pominięciem oraz uznaniem jego zarzutu o braku w czasie przewozu tych dokumentów jako niezasadnego i gołosłownego. Wreszcie sąd miał na względzie przepis art. 230 kpc, na mocy którego uznał na podstawie w/w materiału dowodowego oraz treści odpowiedzi powoda na odpowiedź pozwanej, w którym to piśmie nie zaprzeczył, iż były opóźnienia w odbiorze i dostawie towaru, że były podzlecenia i przeładunki w zleceniach, co których pozwana wystawiła noty obciążeniowe z tego tytułu. Nie stanowi takiego zaprzeczenia zarzut, iż pozwana cyt.: „nie udowodniła tych faktów”. Dowodzenie faktów nie jest konieczne, gdy strona nie wypowie się do nich konkretnie, co wynika właśnie z art. 230 kpc

Sąd zważył, co następuje:

Strony łączyły umowy przewozu międzynarodowego, zawarte przez strony w formie pisemnej na podstawie złożonych przez pozwaną powodowi i podpisanych przez powoda zleceń transportowych, na warunkach wskazanych w tych pisemnych zleceniach. Sam powód nie kwestionował treści tych zleceń jako stanowiących umowy stron, dołączając je do pozwu. Kwestionował jedynie ważność zastrzeżonych w tych zleceniach kar umownych. Sąd uznał, iż przebieg rozmów stron za pośrednictwem giełdy transportowej w zakresie ustalania zasad wynagrodzenia i jego wysokości, w tym tzw. skonta nie stanowiło umowy stron, a jedynie negocjacje, które ostatecznie zakończyły się zawarciem przez strony umowy na warunkach pisemnego zlecenia. Mając na względzie powyższe kwotę wynagrodzenia umówioną przez strony była kwota 2863,44 euro brutto z terminem płatności 5 dni liczoną od daty otrzymania fv, CMR i dokumentów towarzyszących tzw. shipping list czy invoice, wpisanymi do CMR, bez tzw. skonta (treść zleceń transportowych). W konsekwencji skoro pozwana pozyskała w dniu 15.12.17r. w/w dokumenty do fv (...), zaś w dniu 2.01.18r. dokumenty do fv (...), to płatność na poczet tych należności w dniu 19.10. w wysokości 1119,25 euro i w dniu 18.12.17r. w wysokości 5657,04 euro została dokonana w terminie umownym 5 dni, bez opóźnienia. Również za terminową z tej samej przyczyny sąd uznał płatność pozwanej w dniu 2.01.18r. na kwotę 7482,68 zł na poczet fv (...).

Z uwagi na przewóz międzynarodowy zastosowanie w niniejszej sprawie znajduje Konwencja CMR.

Zgodnie z **art. 11** tej Konwencji:

1. W celu załatwienia formalności celnych lub innych, jakie należy wypełnić przed wydaniem towaru, nadawca powinien załączyć do listu przewozowego lub postawić do dyspozycji przewoźnika potrzebne dokumenty oraz udzielić mu wszelkich żądanych informacji.

(...)

3. Przewoźnik odpowiada jak komisant za zagubienie lub niewłaściwe użycie dokumentów wymienionych w liście przewozowym i dołączonych do niego lub wręczonych przewoźnikowi; jednakże odszkodowanie, które go obciąża, nie może przewyższyć odszkodowania, jakie należałoby się w razie zaginięcia towaru.

Zgodnie z **art. 23** tej Konwencji:

1. Jeżeli na podstawie postanowień niniejszej Konwencji przewoźnik obowiązany jest zapłacić odszkodowanie za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru, odszkodowanie to oblicza się według wartości towaru w miejscu i w okresie przyjęcia go do przewozu.
2. Wartość towaru określa się według ceny giełdowej lub w razie jej braku według bieżącej ceny rynkowej, a w braku jednej i drugiej - według zwykłej wartości towarów tego samego rodzaju i jakości.
3. ⁽²⁾ Odszkodowanie nie może jednak przekraczać 8,33 jednostki rozrachunkowej za 1 kilogram brakującej wagi brutto.
4. Oprócz tego zwraca się przewoźne, cło i inne wydatki poniesione w związku z przewozem towaru, w całości w razie całkowitego zaginięcia i proporcjonalnie w razie częściowego zaginięcia; inne odszkodowania nie należą się.
5. W razie opóźnienia dostawy, jeżeli osoba uprawniona udowodni, że wynika stąd dla niej szkoda, przewoźnik obowiązany jest zapłacić odszkodowanie, które nie może przewyższyć kwoty przewoźnego.
6. Wyższego odszkodowania można żądać jedynie w przypadku zadeklarowania wartości towaru lub zadeklarowania specjalnego interesu w jego dostawie, zgodnie z artykułami 24 i 26.

(...)

Zgodnie z **art. 41** tej Konwencji:

1. Z zastrzeżeniem postanowień artykułu 40 jest nieważna i pozbawiona mocy każda klauzula, która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia niniejszej Konwencji.. Nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy.
2. W szczególności byłaby nieważna każda klauzula ustępująca na rzecz przewoźnika korzyści z ubezpieczenia towaru oraz każda inna analogiczna klauzula, jak również każda klauzula przenosząca ciężar dowodu.

W świetle w/w przepisów sąd uznał, iż kara umowna 25 euro zastrzeżona na wypadek przesłania dokumentów o upływie 30 dni od daty rozładunku (pkt 6 zlecenia) po pierwsze nie dotyczyła stanu faktycznego sprawy, bowiem powód w ogóle nie przesłał pozwanej dokumentów shipping list czy invoice, a zatem nie ma mowy o opóźnieniu w ich dostarczeniu, a nawet gdyby przyjąć, iż doszło do wykonania zastępczego tego obowiązku przez pozwaną, czego sąd nie przyjmuje za zasadne w kontekście kary umownej za opóźnienie, a nie zagubienie, stosując wykładnię literalną, ściśle zapisu umowy, skoro z zapisu tego wynika przecież sankcja prawna, to na mocy art. 11 Konwencji takie zastrzeżenie i tak jest nieważne z mocy prawa. Nie było sporne między stronami jako niezaprzeczone przez powoda twierdzenie pozwanej w odpowiedzi na pozew, iż dokumenty shipping list i invoice stanowią dokumenty, o jakich mowa w art. 11 Konwencji. Skoro zatem ustawodawca uregulował odrębnie w Konwencji kwestię odszkodowania za zgubienie dokumentów i odesłał do odszkodowania w razie zaginięcia towaru, tj. do art. 23 Konwencji, to na zasadzie wykładni a maiori od minus tym bardziej za niedopuszczalne należy uznać zastrzeżenie kary umownej za opóźnione dostarczenie tych dokumentów. Gdyby bowiem karę umowną za opóźnione dostarczenie dokumentów uznać za dopuszczalną (kwestia opóźnienia nie jest regulowana wprost w Konwencji), to prowadziłyby to do nadużycia prawa: wierzyciel tylko po to, by uzyskać zapłatę tej kary dokonywałby we własnym zakresie pozyskania dokumentów, co byłoby dotkliwsze dla dłużnika, niż gdyby dokumenty te zostały zagubione, bo w tej sytuacji przysługiwałoby tylko odszkodowanie i związana z tym konieczność jego wykazania. W niniejszym stanie faktycznych zresztą nie doszło do odzyskania tych dokumentów przez pozwaną, lecz do pozyskania w ich miejsce nowych, zatem ziściła się przesłanka ustawowa odpowiedzialności odszkodowawczej z art.11 Konwencji, a nie przesłanka objęta pkt 6 umowy zlecenia. Kara umowna (art. 484 § 1 kc) nie tylko że nie przenosi w myśl art. 41.2 Konwencji, ale wręcz znosi ciężar dowodu po stronie wierzyciela co do istnienia i wysokości odszkodowania, zatem jest nieważna. Innymi słowy pozwana mogłaby dochodzić w tym procesie i potrącić jedynie kwotę odszkodowania z tytułu opóźnienia w uzyskaniu (nieuzyskaniu tych dokumentów w ogóle), gdy ostatecznie , jak wynika z jej zeznań, szkody z tego tytułu nie poniosła. Niezależnie od

powyższego wątpliwości budził w zakresie wykazania tej szkody fakt wystawienia na pozwaną invoice nr (...) na kwotę 17.150 zł, który to dokument zapowiadał w swej treści jedynie potrącenie w przyszłości tej kwoty z wynagrodzeniem pozwanej; brak w sprawie stanowczego oświadczenia o potrąceniu, a ponadto jeśli jest to kara umowna za zagubienie tych dokumentów, jak twierdzi sama pozwana w odpowiedzi na pozew, to w myśl art. 11. 3 w zw. z art. 41 Konwencji w relacji: zlecający przewóz: D. – przyjmujący przewóz : pozwana musiałaby być ona uznana przez sąd za nieważnie zastrzeżona analogicznie, jak w relacji: powód-pozwana.

Z tej samej przyczyny jako nieważną z mocy art. 41 Konwencji w zw. z art. 23 tej Umowy międzynarodowej została uznana przez sąd klauzula dot. kary umownej za opóźnienie w dostawie towaru, bowiem kwestia skutku opóźnienia za dostawę została uregulowana w Konwencji, zatem odmienne postanowienia umowne, w sytuacji, gdy wierzycielowi przysługuje tylko odszkodowanie wyliczone wg art. 23 Konwencji są nieważne. W tym przedmiocie wypowiedziały się sądy powszechne w dość licznych orzeczeniach, przywołanych przez powoda w piśmie procesowym, które to stanowisko sąd w całości popiera, lecz wbrew twierdzeniu powoda orzeczenia te odnosiły się tylko do nieważności kary umownej za opóźnienie w dostawie towaru.

Sąd natomiast w całości podziela stanowisko tut. Sądu Okręgowego w Rzeszowie pod sygn. VI Ga 223/15 oraz SO w Szczecinie pod sygn. VIII Ga 434/14, iż w sprawach nieuregulowanych w Konwencji można zastrzegać kary umowne na podst. art. 484 kc. Wynika to wprost z art. 41.1 Konwencji: nieważność tylko tych postanowień, które naruszają postanowienia Konwencji. W konsekwencji za ważne sąd uznał kary umowne zastrzeżone za naruszenie przez powoda jako przewoźnika obowiązku umownego zakazu podzlecenia przewozu, zakazu przeładunku oraz kary umownej za opóźnienie w przyjęciu towaru do przewozu. Sąd znalazł jednak podstawę w myśl art. 484 § 2 kc do zmiarkowania tych kar: powód wykonał zobowiązanie główne: dostarczył towar w stanie nieuszkodzonym (temu celowi niewątpliwie miały służyć w/w zakazy zagwarantowane karami umownymi), ponadto ostatecznie pozwana nie poniosła żadnej szkody (jej twierdzenia na ostatniej rozprawie, iż utraciła kontrahenta, zatem spadły znacznie jej obroty, były gołosłowne, nie wykazane żadnym dowodem). Z tych względów sąd zmiarkował te 3 kary o połowę każda, mając na względzie z drugiej strony interes wierzycielki - pozwanej. Kary umowne mają bowiem cel gwarancyjny i represyjny po to, by mobilizować dłużnika do wykonania obostrzonego karą obowiązku niepieniężnego. Miarkowanie nie może zatem prowadzić do „symbolicznej złotówki”. Zwłaszcza dotyczy się to nałożenia na dłużnika obowiązku samodzielnego wykonania przewozu i zakazu przeładunku, na czym może zależeć zlecającemu przewóz z uwagi na zaufanie do rzetelności tylko tego przewoźnika, któremu zlecany jest przewóz i wynikającą stąd gwarancję prawidłowego wykonania przewozu oraz z uwagi na specyfikę przewożonego towaru, który ze względu na swe właściwości nie powinien być przeładowywany: na tym właśnie zleżało kontrahentowi pozwanej, co wynika z ich wzajemnej korespondencji e- mailowej (k. 255-257). Zważywszy zatem na konieczność uwzględnienia słusznego, choć wzajemnie sprzecznego interesu oby stron sąd zmiarkował kary: 46,69 euro jako równowartość 200 zł za podzlecenie, karę za opóźnienie w załadunku w wysokości 150 euro oraz karę za przeładunek w wysokości 200 euro do połowy ich wysokości.

Na tej podstawie sąd dokonał następującego rozliczenia:

Odnosnie fv nr (...) na kwotę łącznie wynagrodzenia powoda : 8.590,32 zł umowny termin ich płatności 5 dni od daty pozyskania przez pozwaną dokumentów przypadł na dzień 20.12.17r. Z kompensaty nr 1 z tytułu rzekomego odszkodowania pozwana ostatecznie wycofała się w tym procesie. Z tytułu kompensaty nr 2 złożonej w dniu 18.10.17r. za skutecznie potrącone z tych faktur sąd uznał kwotę z tytułu wskazanych tam, a zmiarkowanych przez sąd kar umownych łącznie do wysokości 546,69 euro. Do zapłaty zatem pozostała kwota z w/w faktur kwota 8043,63 euro. Następnie pozwana zapłaciła na poczet tych fv w dniu 18.12.17r. kwotę 5657,04 euro, zatem do zapłaty pozostała kwota 2386,59 euro. Następnie pozwana w dniu 29.12.17r. zapłaciła na poczet tych faktur kwotę 2933,28 euro, po upływie terminu płatności, co skutkowało obowiązkiem zapłaty odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych za okres 21.12. – 29.12.17r. (pkt II wyroku) oraz kwotą równowartości 40 euro na podst. art. 10 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (pkt III wyroku), należną i wymagalną z mocy ustawy bez odrębnego wezwania z chwilą opóźnienia. Z tego tytułu pozostała po stronie pozwanej nadłata w wysokości 546,69 zł. Dodać należy, iż pozwana nie miała podstaw do zwrotu fv z powodu nieotrzymania dokumentów przewozowych, bo nie wynika to z umowy, a skoro

sama przyznała, iż termin płatności wynosił 5 dni od daty pozyskania tych dokumentów, to fv wcześniej otrzymane powinna zaksięgować, lecz zapłacił w /wskazanym terminie 5 dni dopiero po ich uzyskaniu. Rozliczenia podatkowe dokumentów księgowych, czy obowiązek ich księgowania z punktu widzenia prawa podatkowego, nie mają wpływu na obowiązki prawa prywatnego materialnego cywilnego. Stąd też uznanie pozwanej jako opóźnionej w pozostałej części należności z w/w 3 fv za okres 21.12. 17r. do dnia faktycznej zapłaty 29.12.17r.

Odnosnie fv nr (...) zł na kwotę łączną wynagrodzenia 11.453,76 zł, gdzie ich termin płatności 5 dni od daty pozyskania przez pozwaną dokumentów przypadł na 7.01.18r. z uwagi na zapłatę przez pozwaną w dniu 19.10.2017r. kwoty 1.119,25 euro, zaliczonej przez powoda na poczet fv (...), do zapłaty z tej faktury pozostała kwota 1744,19 euro. Odnosnie pozostałych 3 faktur, wynagrodzenie stanowiło kwotę po 2.863,44 euro. Do zapłaty z tytułu powyższych czterech faktur pozostała więc kwota 10.334,51 euro, na poczet której sąd zgodnie z art. 451 § 1 kc zaliczył zapłatę dokonaną przez pozwaną w dniu 2.01.2018r. w wysokości 7.482,68 euro. Dodać należy, iż powyższa zapłata została dokonana w terminie umówionym 5 dni. Do zapłaty zatem z tych łącznie 4 faktur pozostała 2.851,83 euro. Mając na względzie treść kompensaty nr 3 z dnia 3.01.2018r. i wysokość należnych pozwanej kar umownych z noty nr (...) po ich zmiarkowaniu przez sąd, co dało łączną kwotę tych kar: 175 euro, (reszta kar objętych tą kompensatą niezasadna jako sprzeczna z art. 58 kc), co po skompensowaniu tej kwoty z pozostałym do zapłaty wynagrodzeniem dało kwotę należną powodowi do zapłaty: 2.676,83 euro. Kwotę tę sąd pomniejszył o zapłacone przez pozwaną 80 euro w dniu 3.01.2018r. zgodnie z art. 451§3 kc, a zatem do zapłaty pozostała kwota 2.596,83 euro jako reszta z tych w/w ffv. Następnie sąd zgodnie z dyspozycją pozwanej, złożonej na ostatniej rozprawie, zaliczył nadpłatę w wysokości 546,69 na poczet tego długu, co dało resztę wynagrodzenia należnego powodowi w wysokości 2050,14 euro, które sąd zasądził z odsetkami zgodnie z Ustawą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych oraz kwotą równowartości 40 euro za to opóźnienie (pkt I i III wyroku).

Dodać należy, iż sąd nie podzielił zarzutu powoda o nieskuteczności oświadczenia o potrąceniu z uwagi na niewymagalność wiarygodności wzajemnych pozwanej. Były to bowiem umowne potrącenia, wynikające z umów zlecenia, zatem wymogi ustawowe z art. 494 § 1 kc nie były konieczne do skuteczności potrącenia. Nie było natomiast sporne, iż powód otrzymał zarówno noty obciążeniowe jak i dokumenty 3 kompensat.

Sąd umorzył postępowanie na podst. art. 355 kpc w zw. z art. 203 kpc co do kwoty cofniętej pozwu. W pozostałej części oddalił powództwo jako niezasadne z uwagi na częściowo skutecznie złożone potrącenia, zapłaty częściowe oraz zawiązanie wynagrodzenia w zw. z tzw. niezasadnym „skontem” jako nieumówionym przez strony.

O kosztach procesu sąd orzekł na mocy art. 100 kpc rozdzielając je wg zasady, iż powód wygrał w 11 %, pozwany w 89 %, przy czym sąd uznał powoda za przegrywającego proces w zakresie dotyczącym cofniętej części pozwu na mocy art. 203 § 2 kpc skoro zapłaty nastąpiły w terminie umownym w toku postępowania, zaś za krótki okres opóźnienia, powstały dopiero w toku procesu (pkt II wyroku) nie sposób obciążać pozwanej w zakresie rozliczenia kosztów procesu. Jako w.p.s. sąd przyjął zgodnie z żądaniem pozwu sprecyzowanym przez powoda w piśmie procesowym kwotę łącznie 19.885,45 euro, a powód wygrał proces co do kwoty 2130,14 euro, przy przyjęciu 40 euro x 2, zasądzonych w pkt III wyroku w złotych polskich. Na koszty po stronie powoda złożyły się: opłata od pozwu, pomniejszona o zwróconą z urzędu powodowi na mocy art. 79 Ustawy o kosztach ...połowę opłaty od cofniętej części pozwu: cofnięcie co do kwoty 15.379,83 euro x 4,23 zł = 65.056 zł x 5% = 3253:2 = 1626,50 zł. Opłata od pozwu: 4207 zł – 1626,50 zł = 2580,50 zł + 5417 zł tyt. kosztów zastępstwa procesowego = 7.997,50 zł x 11% = **879,72 zł**. Po stronie pozwanej koszty to : 5417 zł tyt. kosztów zastępstwa procesowego oraz 638,88 zł jako wydatki na świadka = 6055,88 zł x 89 %= **5389,73 zł**. Kompensata obu kwot dała koszty należne pozwanej (pkt VI wyroku). W pkt VII i VIII zarządzono zwrot nadpłaconych przez strony zaliczek na wydatki na mocy art. 84 . 1 Ustawy o kosztach sądowych...